

**Θεματική Ενότητα: Κινητική Μάθηση – Κινητική Ανάπτυξη
Προφορικές Ανακοινώσεις 18^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής
Αγωγής & Αθλητισμού**

**Section: Motor Learning & Development
Oral Presentations of the 18th International Congress of Physical
Education & Sport**

10694

**Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΔΗΛΩΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ
ΕΠΙΛΕΚΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗ**

Λόλα Α., Τζέτζης Γ., Τσίτσκαρη Ε.

**Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., Δημοκρίτειο
Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α.**

afroditelola@yahoo.gr

**THE ROLE OF DECLARATIVE AND PROCEDURAL KNOWLEDGE IN THE
DEVELOPMENT OF SELECTIVE ATTENTION IN VOLLEYBALL**

A. Lola, G. Tzetzis, E. Tsitskari

**Aristotle University of Thessaloniki, D.P.E.S.S., Democritus University of
Thrace, D.P.E.S.S.**

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η αξιολόγηση του ρόλου της διαδικαστικής και της δηλωτικής γνώσης στην βελτίωση της επιλεκτικής προσοχής στην πετοσφαίριση. Η δηλωτική γνώση δημιουργείται από έκδηλες (explicit) μεθόδους εξάσκησης μέσω της διαμεσολάβησης της λειτουργικής μνήμης, ενώ η διαδικαστική γνώση από άδηλες (implicit) μεθόδους. Εξετάστηκε ο ρόλος της διαδικαστικής και δηλωτικής γνώσης στη βελτίωση της επιλεκτικής προσοχής στην πετοσφαίριση. Το δείγμα αποτέλεσαν 48 αθλήτριες του πετοσφαίρισης, ηλικίας 12-13 ετών, με μικρή προπονητική εμπειρία. Οι συμμετέχοντες χωρίστηκαν τυχαία σε τρεις πειραματικές ομάδες και μια ομάδα ελέγχου. Οι πειραματικές ομάδες ασκήθηκαν και αξιολογήθηκαν σε προσομοιωμένες εργαστηριακές συνθήκες, παρακολουθώντας φωτογραφίες από αθλητές πετοσφαίρισης κατά τη διάρκεια ενός αγώνα. Η πρώτη ομάδα ακολούθησε την έκδηλη μέθοδο εξάσκησης, κατά την οποία ενώ έβλεπαν την φωτογραφία, άκουγαν οδηγίες επικέντρωσης της προσοχής σε σημεία-κλειδιά της δεξιότητας. Η δεύτερη ομάδα ακολούθησε την άδηλη μέθοδο εξάσκησης, κατά την οποία οι συμμετέχοντες ενώ ταυτόχρονα έβλεπαν τη φωτογραφία έπρεπε να προσέχουν και να απαντούν σε ένα δευτερεύον ερέθισμα. Η τρίτη ομάδα ακολούθησε τη συνδυασμένη μέθοδο εξάσκησης (άδηλη στο πρώτο μισό και έκδηλη στη συνέχεια) και τέλος η ομάδα ελέγχου αποτελούσε την τέταρτη ομάδα. Οι ομάδες αξιολογήθηκαν τρεις φορές σε μια αρχική μέτρηση, μια τελική μετά από 12 προπονητικές μονάδες και μια μέτρηση διατήρησης μετά από δύο εβδομάδες. Αξιολογήθηκε η επιλεκτική προσοχή βλέποντας μία φωτογραφίες από στιγμιότυπα αγώνων πετοσφαίρισης για 3", σε σύνολο 20 φωτογραφιών. Οι δείκτες

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

αξιολόγησης ήταν το ποσοστό της ορθότητας απάντησης σχετικών με το άθλημα φάσεων. Έγινε ανάλυση διακύμανσης (4 ομάδες x 3 μετρήσεις) με επαναλαμβανόμενες μετρήσεις στον τελευταίο παράγοντα και βρέθηκε ότι όλες οι ομάδες, εκτός της ελέγχου, βελτιώθηκαν στη διάρκεια του χρόνου. Βρέθηκαν σημαντικές κύριες επιδράσεις τόσο μεταξύ των περιόδων μέτρησης όσο και των μεθόδων εξάσκησης. Από την Sheffe post hoc ανάλυση βρέθηκε ότι η συνδυασμένη μέθοδος εξάσκησης ήταν η πιο αποτελεσματική κατά το τεστ διατήρησης και η έκδηλη και άδηλη ομάδα ήταν καλύτερη από την ομάδα ελέγχου. Πιθανά η αρχική ανάπτυξη της διαδικαστικής γνώσης από την άδηλη εξάσκηση να βοήθησε στη ανακάλυψη διαφορετικών πηγών πληροφόρησης και στη συνέχεια η δηλωτική γνώση να καθοδηγεί στις σημαντικότερες πηγές πληροφόρησης και στη βελτίωση της επιλεκτικής προσοχής. Τα αποτελέσματα μπορεί να είναι χρήσιμα για τη διάρθρωση των προπονητικών μονάδων με στόχο τη βελτίωση της επιλεκτικής προσοχής μέσω του συνδυασμού άδηλων και έκδηλων μεθόδων εξάσκησης.

Λέξεις κλειδιά: επιλεκτική προσοχή, άδηλη μέθοδος, έκδηλη μέθοδος

11305

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ**

Ζάραγκας Χ., Καμπίτσης Χ., Γιαγκάζογλου Β.

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Αριστοτέλειο

Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α. Σερρών

hzaragas@yahoo.gr

**INTERVENTION PROGRAM FOR THE KINETIC SKILLFULNESS PROMOTION OF
PRESCHOOL AGE CHILDREN WITH DEVELOPMENTAL DISTURBANCES OF
KINETIC CO-ORDINATION**

H. Zaragas, C. Kabitsis, V. Giagazoglou

**University of Ioannina, Department of Preschool Education, Aristotle University
of Thessaloniki, D.P.E.S.S. of Serres**

Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι γονείς και εκπαιδευτικοί προειδοποιούν ότι αυξάνεται ο αριθμός των παιδιών με τα χαρακτηριστικά της κινητικής αδεξιότητας. Τα ερευνητικά δεδομένα τόσο στο διεθνές όσο και στον ελληνικό χώρο αναφέρουν ποσοστό 5% τέτοιων περιπτώσεων που επισκέπτονται το νηπιαγωγείο. Κινητικά αδέξια χαρακτηρίζονται τα παιδιά εκείνα χωρίς νευρομυϊκά προβλήματα τα οποία αποτυγχάνουν να εκτελέσουν πολιτισμικά τυπικές κινητικές δεξιότητες με επάρκεια (Wall, 1985). Στόχος του παρεμβατικού προγράμματος ήταν η βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων παιδιών με διαταραχές του κινητικού συντονισμού. Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε εντός σχολικού περιβάλλοντος (νηπιαγωγείο). Συμμετείχαν επτά παιδιά (6 αγόρια και 1 κορίτσι) τα οποία φοιτούσαν σε δημόσια νηπιαγωγεία των Ιωαννίνων και κατατάχθηκαν βάση της αξιολόγησης από το κινητικό τεστ «Movement Assessment Battery for Children (Henderson & Sugden, 1992)» που αφορά τις δυσλειτουργίες του κινητικού συντονισμού

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

σε ομάδες με ελαφρύτερες και σοβαρότερες δυσλειτουργίες κινητικού συντονισμού. Η ψυχοκινητική παρέμβαση είχε διάρκεια δώδεκα εβδομάδες με συχνότητα πέντε φορές την εβδομάδα χρονικής διάρκειας τριάντα λεπτών κάθε φορά. Η ομάδα ελέγχου απαρτιζόταν από παιδιά που παρουσίαζαν κινητικές δυσκολίες αλλά δεν συμμετείχαν στην παρέμβαση και ακολούθησαν το τυπικό πρόγραμμα του νηπιαγωγείου. Η πειραματική ομάδα ακολούθησε ένα πρόγραμμα κινητικών δραστηριοτήτων και μεθόδους νοητικής απεικόνισης. Χρησιμοποιήθηκαν τόσο παραμετρικές (MANOVA) όσο και μη παραμετρικές μέθοδοι στατιστικής ανάλυσης (Mann-Whitney U test). Έγιναν αρχικές και τελικές δοκιμασίες. Από την αρχική σύγκριση μεταξύ των δύο ομάδων διαπιστώθηκε ότι η ομάδα ελέγχου αλλά και η πειραματική αρχικά δεν διαφέρουν καθόλου ως προς την κινητική αδεξιότητα που προσδιορίζει το συγκεκριμένο τεστ. Στις τελικές μετρήσεις η πειραματική ομάδα παρουσίασε στατιστικά σημαντική βελτίωση τόσο στις κινητικές δραστηριότητες (χειρισμός, χειρισμός μπάλας και ισορροπίας) όσο και στο γενικό κινητικό σκορ σε σχέση με τα παιδιά της ομάδας ελέγχου. Συγκεκριμένα διακρίνεται από τα αποτελέσματα, ότι οι κινητικές δραστηριότητες χειρισμού (λεπτή κινητικότητα) και χειρισμού αντικειμένου (μπάλας) στο τέλος της παρέμβασης βελτιώθηκαν σημαντικά για την πειραματική ομάδα σε σχέση με την ομάδα ελέγχου η οποία δεν βελτιώθηκε, και με τις αρχικές της μετρήσεις. Οι δραστηριότητες (στατικής και δυναμικής) ισορροπίας στο τέλος της παρέμβασης βελτιώθηκαν οριακά σημαντικά για την πειραματική ομάδα σε σχέση με την ομάδα ελέγχου η οποία δεν βελτιώθηκε, και με τις αρχικές της μετρήσεις. Τα αποτελέσματα της έρευνας, δείχνουν ότι υπήρξαν σημαντικά θετικές οι επιδράσεις του ψυχοκινητικού παρεμβατικού προγράμματος, και ακόμη οι διαταραχές κινητικού συντονισμού αντιμετωπίζονται με εξάσκηση όχι μόνο σε επίπεδο κίνησης αλλά και της αντιληπτικής - γνωστικής διαδικασίας. Χρειάζεται μακροχρόνια εφαρμογή τέτοιου προγράμματος και συχνή συμμετοχή σε αυτό. Οι παιδαγωγοί χρειάζονται περαιτέρω επιμόρφωση στην ψυχοκινητική αγωγή για τη διάγνωση αναπτυξιακών διαταραχών κινητικού συντονισμού, οργάνωση, προγραμματισμό και εκτέλεση ανάλογων προγραμμάτων παρέμβασης. Το περιβάλλον του νηπιαγωγείου δείχνει κατάλληλο για την εφαρμογή τέτοιων παρεμβάσεων.

Λέξεις κλειδιά: κινητική αδεξιότητα, ψυχοκινητική παρέμβαση, νοητική απεικόνιση

11585

ΦΥΣΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΣΥΝΑΡΜΟΓΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΥΠΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ, ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΜΕ ΟΡΙΑΚΗ ΝΟΗΤΙΚΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ

Βογιατζογλου Μ., Κουρτέσης Θ., Κίτσιος Α., Συκαράς Ε.

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., Δημοκρίτειο

Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α.

vogiatzogloumeropi@gmail.com

PHYSICAL ABILITIES AND MOTOR COORDINATION OF FORMAL POPULATION WITH LEARNING DIFFICULTIES AND WITH MARGINAL INTELLECTUAL DELAY

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

M. Vogiatzoglou, T. Kourtessis, A. Kitsios, E. Sikaras

Aristotle University of Thessaloniki, D.P.E.S.S., Democritus University of Thrace, D.P.E.S.S.

Η παρούσα έρευνα αποσκοπεί στην ανίχνευση, καταγραφή και αξιολόγηση τεσσάρων βασικών παραμέτρων της φυσικής κατάστασης των παιδιών, της δύναμης, της αντοχής και της ευλυγισίας από τις φυσικές ικανότητες και της κινητικής συναρμογής από τις κινητικές δεξιότητες σε τρεις ομάδες μαθητών, σε μαθητές τυπικού πληθυσμού, σε μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες και σε μαθητές με οριακή νοητική καθυστέρηση. Επίσης, διερευνήθηκε η συσχέτιση επιμέρους παραγόντων, του φύλου, της σχέσης ύψους-σωματικού βάρους και της σχολικής επίδοσης, με τις φυσικές ικανότητες και κινητικές δεξιότητες των παιδιών. Στην έρευνα συμμετείχαν εβδομήντα (70) παιδιά, μαθητές δημοτικών σχολείων που φοιτούν στην Ε' και ΣΤ' τάξη. Από αυτούς, τριάντα (30) ανήκαν στον τυπικό πληθυσμό, τριάντα (30) παρουσίαζαν μαθησιακές δυσκολίες, ενώ τα υπόλοιπα δέκα (10) εμφανίζαν προβλήματα οριακής νοητικής καθυστέρησης. Για τους σκοπούς της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν τρία κινητικά test, το MABC test, το Youth Fitness test (AAHPERD) και το Sit and Reach test. Τα αποτελέσματα έδειξαν πως οι δύο πρώτες ομάδες (παιδιά τυπικού πληθυσμού και με μαθησιακές δυσκολίες) επιτυγχάνουν καλύτερα αποτελέσματα από την ομάδα Γ (παιδιά με οριακή νοητική καθυστέρηση) και στα τρία κινητικά test ($p < 0,01$). Επίσης, φάνηκε ότι η ομάδα του τυπικού πληθυσμού δεν παρουσιάζει καμία στατιστικά σημαντική διαφορά αναφορικά με τα τρία test από την ομάδα των παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες. Τέλος, δείχθηκε ο παράγοντας του φύλου δεν επηρεάζει τις επιδόσεις των παιδιών στα τρία κινητικά test.

Λέξεις κλειδιά: natural faculties, kinetic fitting, training difficulties

12095

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΔΥΣΛΕΞΙΑ

Τζίβα-Κωσταλά Β., Κωσταλά Μ., Κουρτέσης Θ.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Ψυχολογίας

vilycostalas@yahoo.com

ASSESSMENT OF MOTOR PROFICIENCY IN CHILDREN WITH DYSLEXIA

V. Tziva-Kostala, M. Kostala, T. Kourtessis

Democritus University of Thrace, D.P.E.S.S., National and Kapodestrian University of Athens, Department of Psychology

Ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των παιδιών με δυσλεξία είναι ο φτωχός κινητικός συντονισμός. Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η αξιολόγηση της κινητικής απόδοσης των παιδιών με δυσλεξία σε σχέση με «τυπικά» αναπτυσσόμενα παιδιά. Στην έρευνα συμμετείχαν 122 παιδιά αγόρια ($n=68$) και κορίτσια ($n=54$) ηλικίας 108 έως 143 μηνών (με $TA=10.81$). Εξήντα ένα παιδιά (34 αγόρια και 27 κορίτσια) με διαγνωσμένη δυσλεξία αποτέλεσαν την πειραματική ομάδα. Τα υπόλοιπα εξήντα ένα παιδιά, ίδιας ηλικίας και φύλου χωρίς δυσλεξία αποτέλεσαν την ομάδα ελέγχου. Για την αξιολόγηση

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

της κινητικής απόδοσης των παιδιών χρησιμοποιήθηκε η δέσμη κινητικής αξιολόγησης «Movement Assessment Battery for Children» (MABC, Henderson & Sugden, 1992), η οποία έχει δημιουργηθεί για να ανιχνεύει κινητικές δυσκολίες, και αξιολογεί τρεις κινητικούς τομείς: λεπτή επιδεξιότητα χεριών (τρεις δεξιότητες), δεξιότητες μπάλας (δύο δεξιότητες), ισορροπία σε στάση (μία δεξιότητα), και ισορροπία σε κίνηση (δύο δεξιότητες). Από τη στατιστική ανάλυση φάνηκε ότι ο Μ.Ο. της γενικής κινητικής απόδοσης ήταν υψηλότερος στην πειραματική ομάδα (17.24) σε σχέση με την ομάδα ελέγχου (6.11). Το συγκεκριμένο αποτέλεσμα της πειραματικής ομάδας την κατατάσσει στις νόρμες της Αναπτυξιακής Διαταραχής του κινητικού Συντονισμού, ενώ η ομάδα ελέγχου κατατάχθηκε στις νόρμες του «τυπικού» πληθυσμού. Συγχρόνως, η πειραματική ομάδα παρουσίασε υψηλότερους Μ.Ο. και στους τρεις κινητικούς τομείς της δέσμης σε σχέση με την ομάδα ελέγχου. Σημαντικές διαφορές παρουσιάστηκαν ανάμεσα στις δύο ομάδες σε όλες τις δεξιότητες της κινητικής δέσμης. Δεν παρουσιάστηκαν σημαντικές διαφορές μεταξύ φύλου και ομάδας στις δεξιότητες που αφορούσαν την επιδεξιότητα χεριών και τη στατική και δυναμική ισορροπία. Αντιθέτως, παρουσιάστηκαν σημαντικές διαφορές μεταξύ φύλου και ομάδας και στις δύο δεξιότητες μπάλας, με τα κορίτσια να σημειώνουν υψηλότερα σκορ και στη πειραματική ομάδα αλλά και στην ομάδα ελέγχου. Τα ευρήματα αυτής της έρευνας συμφωνούν με τη διεθνή βιβλιογραφία, η οποία υποστηρίζει ότι τα παιδιά με δυσλεξία παρουσιάζουν φτωχό κινητικό συντονισμό, και ότι συχνά βρίσκονται στις νόρμες της Αναπτυξιακής Διαταραχής του κινητικού Συντονισμού. Επιπλέον, τα ευρήματα της παρούσας έρευνας αναδεικνύουν την αναγκαιότητα της κινητικής αξιολόγησης, έτσι ώστε να μπορούν να σχεδιαστούν τα κατάλληλα παρεμβατικά προγράμματα που θα καλύπτουν όλους τους τομείς της ανάπτυξης των παιδιών με δυσλεξία.

Λέξεις κλειδιά: δυσλεξία, κινητική απόδοση, αναπτυξιακή διαταραχή του κινητικού συντονισμού.